

ఆపదా మపహరారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పారుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైనం జహి రావణీమ్ ||

అథ షోడశ స్కంధః

ప్రశస్య తు ప్రశస్తవ్యాం సీతాం తాం హరిపుంగవః |
 గుణాభిరామం రామం చ పున శ్చింతాపరోఽభవత్ || 1

సీతాదర్శనేన హనుమతః విలాపః

స ముహూర్త మివ ధ్యాత్వా బాష్ప పర్యాకులేక్షణః |
 సీతా మాశ్రిత్య తేజస్వీ హనుమాన్ విలలాప హ || 2

మాన్యా గురువినీతస్య లక్ష్మణస్య గురుప్రియా |
 యది సీతాపి దుఃఖార్తా కాలో హి దురతిక్రమః || 3

రామస్య వ్యవసాయజ్ఞా లక్ష్మణస్య చ ధీమతః |
 నాత్యర్థం క్షుభ్యతే దేవీ గంగేవ జలదాగమే || 4

తుల్యశీల వయోవృత్తాం తుల్యాభిజన లక్షణామ్ |
 రాఘవోఽర్హతి వైదేహీం తం చేయ మసితేక్షణా || 5

తాం దృష్ట్వా నవహేమాభాం లోకకాంతా మివ శ్రియమ్ |
 జగామ మనసా రామం వచనం చేదమబ్రవీత్ || 6

అస్యా హేతో ర్విశాలాక్యాః హతో వాలీ మహాబలః |
 రావణ ప్రతిమో వీర్యే కబంధశ్చ నిపాతితః || 7

విరాధశ్చ హత స్సంఖ్యే రాక్షసో భీమవిక్రమః |
 వనే రామేణ విక్రమ్య మహేంద్రేణేవ శంబరః || 8

- చతుర్దశ సహస్రాణి రక్షసాం భీమకర్మణామ్ |
 నిహతాని జనస్థానే శరై రగ్నిశిఖోపమైః || 9
- ఖరశ్చ నిహత స్సంఖ్యే త్రిశిరాశ్చ నిపాతితః |
 దూషణశ్చ మహాతేజా రామేణ విదితాత్మనా || 10
- ఐశ్వర్యం వానరాణాం చ దుర్లభం వాలిపాలితమ్ |
 అస్యా నిమిత్తే సుగ్రీవః ప్రాప్తవాన్ లోకసత్కృతమ్ || 11
- సాగరశ్చ మయాక్రాంత శ్శ్రీమాన్ నదనదీపతిః |
 అస్యా హేతో ర్విశాలాక్యాః పురీ చేయం నిరీక్షితా || 12
- యది రామ స్సముద్రాంతాం మేదినీం పరివర్తయేత్ |
 అస్యాః కృతే జగచ్ఛాపి యుక్త మిత్యేవ మే మతిః || 13
- రాజ్యం వా త్రిషు లోకేషు సీతా వా జనకాత్మజా |
 త్రైలోక్యరాజ్యం సకలం సీతాయా నాప్పుయాత్ కలామ్ || 14
- ఇయం సా ధర్మశీలస్య మైథిలస్య మహాత్మనః |
 సుతా జనకరాజస్య సీతా భర్తృదృఢవ్రతా || 15
- ఉత్థితా మేదినీం భిత్వా క్షేత్రే హలముఖక్షతే |
 పద్మరేణునిభైః కీర్ణా శుభైః కేదారపాంసుభిః || 16
- విక్రాంత స్వార్యశీలస్య సంయుగే ష్వనివర్తినః |
 స్నుషా దశరథ స్యైషా జ్యేష్ఠా రాజ్ఞో యశస్విని || 17
- ధర్మజ్ఞస్య కృతజ్ఞస్య రామస్య విదితాత్మనః |
 ఇయం సా దయితా భార్యా రాక్షసీవశ మాగతా || 18
- సర్వాన్ భోగాన్ పరిత్యజ్య భర్తృస్నేహ బలాత్కృతా |
 అచింతయిత్వా దుఃఖాని ప్రవిష్టా నిర్జనం వనమ్ || 19

- సంతుష్టా ఫలమూలేన భర్తృశుశ్రూషణే రతా ।
 యా పరాం భజతే ప్రీతిం వనేఽపి భవనే యథా ॥ 20
- సేయం కనకవర్ణాంగీ నిత్యం సుస్మితభాషిణీ ।
 సహతే యాతనా మేతా మనర్థానా మభాగినీ ॥ 21
- ఇమాం తు శీలసంపన్నాం ద్రష్టు మర్హతి రాఘవః ।
 రావణేన ప్రమథితాం ప్రపామివ పిపాసితః ॥ 22
- అస్యానూనం పున ర్లాభా ద్రాఘవః ప్రీతి మేష్యతి ।
 రాజా రాజ్యపరిభ్రష్టః పునః ప్రాప్యేవ మేదినీమ్ ॥ 23
- కామభోగైః పరిత్యక్తా హీనా బంధుజనేన చ ।
 ధారయ త్యాత్మనో దేహం తత్ సమాగమకాంక్షిణీ ॥ 24
- నైషా పశ్యతి రాక్షసో నేమాన్ పుష్పఫలద్రుమాన్ ।
 ఏకస్థహృదయా నూనం రామ మేవానుపశ్యతి ॥ 25
- భర్తా నామ పరం నార్యా భూషణం భూషణా దపి ।
 ఏషా తు రహితా తేన భూషణార్థా న శోభతే ॥ 26
- దుష్కరం కురుతే రామో హీనో యదనయా ప్రభుః ।
 ధారయ త్యాత్మనో దేహం న దుఃఖే నావసీదతి ॥ 27
- ఇమా మసితకేశాంతాం శతప్రతనిభేక్షణామ్ ।
 సుఖార్థాం దుఃఖితాం దృష్ట్వా మమాపి వ్యథితం మనః ॥ 28
- క్షితిక్షమా పుష్కరసన్నిభాక్షీ
 యా రక్షితా రాఘవలక్ష్మణాభ్యాం ।
 సా రాక్షసీభి ర్వికృతేక్షణాభిః
 సంరక్ష్యతే సంప్రతి వృక్షమూలే ॥ 29

హిమహతనల్లినీవ నష్టశోభా
 వ్యసన పరంపరయాతిపీడ్యమానా |
 సహచర రహితేవ చక్రవాకీ
 జనకసుతా కృపణాం దశాం ప్రపన్నా || 30

అస్యా హి పుష్పావనతాగ్రశాఖాః
 శోకం దృఢం వై జనయం త్యశోకాః |
 హిమవ్యపాయేన చ మందరశ్మిః
 అభ్యుత్థితో నైక సహస్రరశ్మిః || 31

ఇత్యేవ మర్థం కపి రన్వవేక్ష్య
 సీతేయ మిత్యేవ నివిష్టబుద్ధిః |
 సంశ్రిత్య తస్మిన్ నిషసాద వృక్షే
 బలీ హరీణా మృషభ స్తరస్వీ || 32

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే షోడశ స్కంధః

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో సమా మ్యహమ్ ||
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్యంద్య శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ సప్తదశ స్కంధః

తతః కుముదషండాభో నిర్మలో నిర్మలం స్వయమ్ |
 ప్రజగామ నభ శ్శంధ్రో హంసో నీల మివోదకమ్ || 1

సాచివ్యమివ కుర్వన్ స ప్రభయా నిర్మలప్రభః |
 చంద్రమా రశ్మిభి శ్శీతై స్సిషేవే పవనాత్మజమ్ || 2